

แนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

Tourism management guidelines for Huai Nam Dang National Park,
Mae Taeng Chiang Mai

วริษา เทพเสนา¹

ธนียา เจริญานุกรกุล²

ชาคริต โชติอมรศักดิ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังและ 2) เพื่อศึกษาและออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง รูปแบบการศึกษาในครั้งนี้ รูปแบบการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเป็นวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อมูลจาก ชาวบ้านท้องถิ่นผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยทั้งชายและหญิงผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย พบว่า

1. วิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีขีดความสามารถในการรองรับได้อยู่ระดับดีทั้งฤดูกาลท่องเที่ยว หรือไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว อาทิ 1) ปัจจัยด้านกายภาพพบว่า ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีวัฒนธรรม ประเพณีที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า จากสถานการณ์โควิด 19 อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง โดยสั่งปิด ขาดรายได้มาร่วม 2 ปี 3) ปัจจัยด้านงบประมาณช่วยจากภาครัฐและเอกชน พบปัญหาการขาดแคลนเงินงบประมาณสภาพปัจจุบันเงินงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีงบประมาณ เป็นเพียงค่าใช้จ่ายเงินค่าจ้างเหมาพนักงาน ค่าตอบแทนบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติงานอนุรักษ์และป้องกันรักษาป่า 4) ผลกระทบทางด้านสังคมกับสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีปราชญ์ชุมชนหรือผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องต่างๆ ที่หลากหลาย และเป็นส่วน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำคัญเข้ามามีบทบาทร่วมในกระบวนการพัฒนา ด้านการเรียนรู้ ในวิถีชีวิต อีกทั้งด้านการจัดการ มีกฎ กติกา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม

2. ออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง พบว่า 1) มีการส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างการดูแลมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน 2) ส่งเสริมให้มีนวัตกรรมแบบใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน 3) พัฒนาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนแหล่งเงินทุนในระบบสนับสนุนด้านการตลาด สถานที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่น เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจและความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่

คำสำคัญ : ผลกระทบ, การท่องเที่ยว, อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง.

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study and analyze the current tourism potential of the Huai Nam Dang National Park tourist attraction and 2) to study and design a guideline for capacity development and community environmental management in participative support. Travel in tourist attractions in Huai Nam Dang National Park. The model of this study The study model in this study is a mixed method research consisting of document research and qualitative research. (Quantitative research) study data from Local villagers involved Travel business operators Government officials and tourism-related agencies and Thai tourists, both male and female, who visit Huai Nam Dang National Park, Mae Taeng District, Chiang Mai Province

The results of the research found that

1. Analyze the current tourism potential of Huai Nam Dang National Park tourist attractions. Has the ability to support at a good level throughout the tourist season or not during the tourist season, such as 1) physical factors, found that the community has a rich natural resource base, has a sustainable way of life that is dependent on nature, has a culture and tradition that is unique to the local area; 2) economic factors; 19 Huai Nam Dang National Park, ordered to close, lack of income for 2 years 3) Budget factors help from the public and private sectors Found a shortage of budget money, the current condition, budget money received in each fiscal year. It's just the cost of the employee's wages. Compensation for outsiders helps to work on conservation

and forest protection. 4) Social and environmental impacts. The community has community sages or people with knowledge and skills in a variety of subjects and plays an important role in the development process. In terms of learning, way of life, as well as management, there are rules and regulations for environmental management.

2. Design guidelines for capacity development and participatory community environmental management to support tourism in Huai Nam Dang National Park tourist attractions. Community 2) Promote new innovations to attract tourists to come back for more tourism to support the community economy 3) Develop guidelines for developing eco-tourism sites for the Huai Nam Dang National Park community The government must expedite support to find funding sources in the system. marketing support place for local people Strengthen cooperation and mutual understanding between government and business sectors and people in the area.

Keyword: Impact, tourism, Huai Nam Dang National Park.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังได้ประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเชียงดาว และป่าแม่แตงในท้องที่ตำบลเปียงหลวง ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง ตำบลกิตติขันธ์ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และป่าแม่ปายฝั่งซ้ายตอนบนในท้องที่ตำบลเวียงเหนือ ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนที่ 33ก ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2538 มีเนื้อที่ประมาณ 782,575 ไร่ หรือ 1,252.12 ตารางกิโลเมตร นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 81 ของประเทศ อีกทั้งอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของไทย เดิมเป็นพื้นที่โครงการพัฒนาที่สูงดอยสามหมื่น มีวัตถุประสงค์ก่อตั้งเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าบริเวณต้นน้ำลำธาร และพัฒนาชาวเขาตามโครงการพระราชดำริ เนื่องจากพื้นที่บริเวณห้วยน้ำดังมีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ และมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม กรมป่าไม้จึงดำเนินการจัดตั้งเป็น “อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง” เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2538 ครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ คือ อำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่โดยประมาณ 782,575 ไร่ หรือ 1,252.12 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงชัน สลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปาย แม่น้ำปิง และแม่น้ำแตง สภาพอากาศโดยทั่วไปเย็นสบายตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 20 องศาเซลเซียส ลักษณะธรรมชาติยังคงความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางด้านชีวภาพ พันธุ์ไม้ และสัตว์ป่าหายากนานาชนิด เช่น ช้าง เสือผา หมูป่า เสือปลา กะท่าง นกพันธุ์ต่างๆ มากมาย จึงเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และ

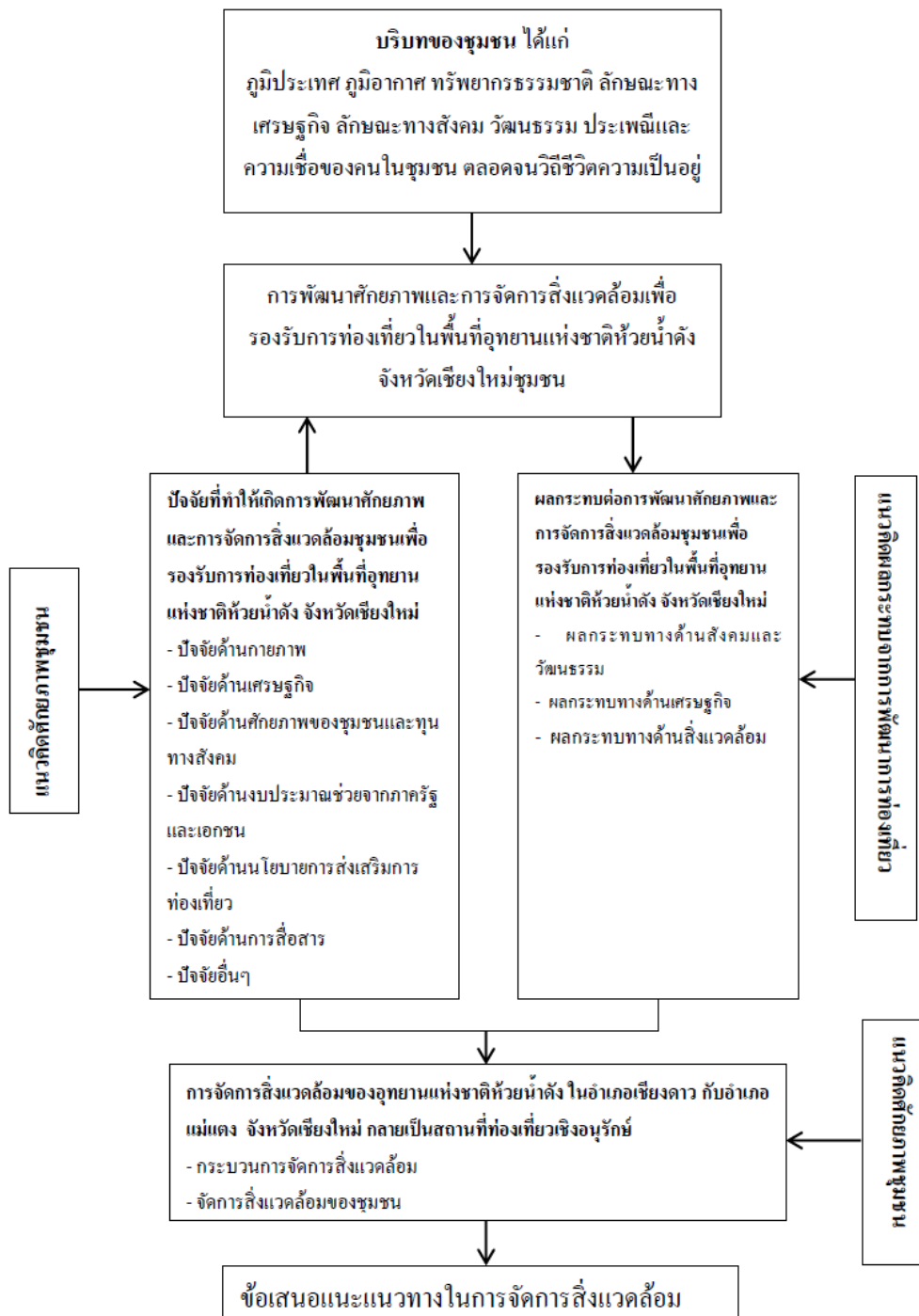
ชาวต่างชาติที่นิยมชมชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) เข้ามาแวะชม แวะสัมผัสบรรยากาศธรรมชาติ (อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง, 2563)

ด้วยเหตุนี้ การท่องเที่ยวทางเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำคัญของการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังทั้งทางด้านเศรษฐกิจ แต่ด้วยสภาวะการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด 19 จำเป็นต้องปิดบางบริเวณที่เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว มีผลทำให้รายได้ และงบประมาณที่เคยจัดสรรจากรัฐบาลลดน้อยลง มีผลกระทบต่อรายได้ชาวบ้านในชุมชน และงบประมาณในการซ่อมแซมบูรณะสภาพแวดล้อม อีกทั้งเกิดเหตุการณ์รุกล้ำพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งทำกินของชาวบ้านในพื้นที่ใกล้เคียง และการไม่เข้าใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงไม่รับความร่วมมือจากชาวบ้านมากนัก อีกทั้งเทคโนโลยีล้ำสมัยเข้ามาในบริเวณหมู่บ้านบดบังวิถีชาวบ้าน สร้างความเสื่อมโทรมให้กับอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังมาช้านาน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังในคงอยู่สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง
2. เพื่อศึกษาและออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษาในครั้งนี้ รูปแบบการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเป็นวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix methods research) ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Document research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative research) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Document research) แบบสังเกตการณ์

ผู้ศึกษาได้สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เกี่ยวกับการประชุมวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวแห่งชาติห้วยน้ำดังและออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จำนวน 10 ครั้ง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากร ที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง หมู่บ้านห้วยน้ำดัง บ้านห้วยน้ำดัง มีคน 630 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลก๊ิดช้าง, 2563) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 – เดือน มกราคม พ.ศ. 2564 เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง การให้ความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลและสถานการณ์ ลักษณะของกลุ่มของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบไปด้วยบุคคลต่างสถานภาพทางด้านสังคมและบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. หัวหน้าอุทยาน เจ้าหน้าที่อุทยาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ นักวิชาการ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)
2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง) เป็นจำนวน 20 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)
3. นักท่องเที่ยวคนไทยที่มาท่องเที่ยว ทั้งฤดูท่องเที่ยว และไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว จำนวน 50 คนโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

วิธีการดำเนินการและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับรายงานการประชุมวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังและออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จำนวน 10 ครั้ง การตรวจสอบข้อคุณภาพเครื่องมือโดยวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (สุภางค์ จันทวานิช, 2553)

โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล(Methodological Triangulation)เพื่อเป็นการยืนยันการตรวจสอบข้อมูลว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกัน

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดย สัมภาษณ์หัวหน้าอุทยาน เจ้าหน้าที่อุทยาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ นักวิชาการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง) ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยคำถามประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวและคำถามเกี่ยวกับเพื่อนำมาวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง)

3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้แบบสัมภาษณ์แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง) ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยคำถามประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวและคำถามเกี่ยวกับเพื่อนำมาวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวที่น่าจะเป็นไปได้สำหรับพื้นที่อุทยาน และแนะนำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

4. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้แบบสัมภาษณ์แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวคนไทยที่มาท่องเที่ยว ทั้งฤดูท่องเที่ยว และไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยวความพึงพอใจในส่วนศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง และ ส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าจะเป็นไปได้สำหรับพื้นที่อุทยาน และแนะนำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ส่วนสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบเครื่องมือของแบบสอบถาม โดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และข้อบกพร่องของคำถามเพื่อให้มีความเหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ในการวิจัยในครั้งนี้ได้ ดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามโดยรวมมีค่า IOC รายข้ออยู่ในช่วง 1.00 จึงสามารถใช้เนื้อหาแบบสอบถามได้ทุกข้อ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในครั้งนี้ จากการรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ สามารถตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีขีดความสามารถในการรองรับได้ในแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ระดับดีทั้งฤดูกาลท่องเที่ยวสามารถมีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นฤดูท่องเที่ยว หรือไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2562) และจากการสัมภาษณ์ข้างสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านกายภาพ พบว่า ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีวัฒนธรรม ประเพณีที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ธรรมชาติยังอุดมสมบูรณ์ และมี

จุดดึงดูดสถานที่ท่องเที่ยว คือ จุดชมวิวดอยกิ่วลม พระตำหนักเอื้องเงิน การจัดการสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ในด้านกายภาพต้องคงอนุรักษ์ป่าไม้และสภาพแวดล้อมให้ยังอุดมสมบูรณ์เช่นเดิม นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีจุดชมวิวสวย สามารถชมวิวได้ 360 องศา ถ้าฤดูท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้ชมทะเลหมอกทั้งช่วงเช้าและเย็นอีกทั้ง ภูมิอากาศเป็นจุดเด่นหนาวเย็นตลอดเวลา พร้อมทั้งลานกางเต็นท์หลายโซน และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ก่อนปี พ.ศ.2562 รายได้ของอุทยานได้มาจากงบประมาณของภาครัฐ ค่ากางเต็นท์ ค่าที่พักพระตำหนักเอื้องเงิน หลังจากสถานการณ์โควิด 19 อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง โดยสั่งปิดเพื่อไม่ให้ประชาชนรวมตัวกันตามมาตรการเฝ้าระวังการแพร่เชื้อไวรัสโควิด19 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก ขาดรายได้มาร่วม 2 ปีเพราะไม่มีนักท่องเที่ยวขึ้นมาเที่ยว การค้าขายลดลงแทบติดลบ ร้านอาหารปิดตัวหลายราย รวมถึงบ้านพัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท เริ่มปิดตัวลง ถ้าภาวะเชื้อโควิด 19 ยังคงอยู่ สภาพเศรษฐกิจยังโดนทำลายมากขึ้น ชาวบ้านยากจน และเกิดปัญหาผลกระทบต่อชาวบ้านเกิดล้มลุกค้ำไม้ ค้าสัตว์ป่าได้

1.3 ปัจจัยด้านงบประมาณช่วยจากภาครัฐและเอกชน พบปัญหาการขาดแคลนเงินงบประมาณสภาพปัจจุบันเงินงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีงบประมาณ เป็นเพียงค่าใช้จ่ายเงินค่าจ้างเหมาพนักงาน ค่าตอบแทนบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติงานอนุรักษ์และป้องกันรักษาป่า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงซ่อมแซมครุภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งในแต่ละปีก็ยังไม่เพียงพอ จึงไม่เหลือเพียงพอที่จะสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหรือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ซึ่งงบประมาณทั้งหมดมาจากส่วนราชการเพียงอย่างเดียว ก่อนปีพ.ศ. 2562 ก็พบงบประมาณไม่เพียงพออยู่แล้ว เมื่อเหตุการณ์ โควิด19 ระบบขีดศักยภาพการให้บริการอุทยานยังพบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรระดับคุณภาพ จากการที่มีข้าราชการเพียง 3 คน และพนักงานพิทักษ์ป่า 17 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านทรัพยากรโดยตรง นอกนั้น เป็นลูกจ้างที่เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการและคนงานซึ่งมีความรู้ความสามารถจำกัด จึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาทักษะความรู้ในด้านการป้องกันรักษาป่า การลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวกับการสำรวจจัดทำฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานฯ ความรู้ในด้านการให้บริการและการสื่อความหมายธรรมชาติที่เป็นมาตรฐานสากล และความรู้ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารเพิ่มขึ้น

1.4 ปัจจัยนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่า นโยบายและกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ได้กำหนดเงื่อนไขว่าที่ดินที่จะประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ จะต้องมิให้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติที่ดินบางส่วนตามแนวเขตอุทยานมีผู้ครอบครองทำกินอยู่ก่อนแล้ว แต่มีชอบด้วยกฎหมาย หากทางอุทยานฯ จะดำเนินการตามกฎหมายก็ได้ แต่จะเกิดปัญหามวลชนตามมาได้ อีกประการหนึ่งนโยบายในการดำเนินการจัดการผู้บุกรุกหรือยึดครองที่ดินในเขตอุทยานไม่ชัดเจนและยังไม่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากอุทยานฯ ยังไม่มีแนวเขตที่ชัดเจน ประกอบกับการจัดตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติและการรับโอนพื้นที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติในอดีต พื้นที่บางส่วนอยู่นอก

เส้นแนวเขตพื้นที่อุทยานฯ จึงยากต่อการดำเนินการ ดังนั้นในการดำเนินการในเรื่องนี้ จึงต้องใช้วิธีการ ประณีประนอม อีกทั้งงานวิจัยที่ใช้ทุนสนับสนุนภาครัฐไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมจับต้องได้ทำรายได้ให้กับชุมชน ต้อง อยู่สนับสนุนจนเป็น ธุรกิจขนาดSMEs ถ้ามีปัญหาควรทำวิจัยแก้ปัญหาต่อยอดให้เดินต่อในทิศทางที่สร้างรายได้สู่ สังคม ในส่วนของภาคเอกชนพบจุดอ่อนของแนวคิดในเรื่อง CSR คือ การแทรกซึมของผู้ประกอบการรายใหญ่นอก ท้องถิ่นมาทำธุรกิจ ตามแนวความคิดแฝง คือ วิธีปาล้อมเมือง ทำให้ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ SMEs. เสียโอกาส

1.5 ผลกระทบทางด้านสังคมกับสิ่งแวดล้อม ด้านองค์กรภายในชุมชน มีระบบสังคมที่เข้าใจกัน ชุมชนมี ปรากฏชุมชนหรือผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องต่างๆ ที่หลากหลาย และเป็นส่วนสำคัญเข้ามามีบทบาทร่วมใน กระบวนการพัฒนา ด้านการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถสร้างการรับรู้ในวิถีชีวิต อีกทั้งด้าน การจัดการ มีกฎ กติกา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการทำงานเพื่อการจัดการท่องเที่ยว สามารถ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวม มีการจัดการผลประโยชน์ที่เป็นธรรม มีกองทุนชุมชนที่เอื้อ ประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

1.6 ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ช่วงเทศกาลช่วงฤดูท่องเที่ยวปัญหาหลักคือการจราจรที่ ติดขัด ที่จอดรถไม่เพียงพอมีผลกระทบถนนทางขึ้นบางช่วงลำบากรถทุกชนิดจะขึ้นได้ สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ

2. ออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับ การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จากการเก็บข้อมูลทุกส่วนสามารถสรุปจากขีด ความสามารถได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน คือ 1)ส่งเสริมและพัฒนากลไกโครงสร้างการดูแล มูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน 2) ส่งเสริมให้มินิวัฒนธรรมแบบใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว กลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน และ3)พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณะ โดยการพัฒนาฐานข้อมูลที่ดินให้มีความครอบคลุมทั้งหมด อีกทั้งแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ของชุมชนอำเภอในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนหาแหล่งเงินทุน ในระบบ สนับสนุนด้านการตลาด สถานที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่น 3) เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจและความ เข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่ จากความรู้ที่ผู้วิจัยศึกษามาข้างต้น ขอ นำเสนอนวัตกรรมใหม่ๆ อาทิ โครงการ Sky walk บริเวณจุดชมวิวดอยกิ่วลม สรุปแนวคิดพอสังเขป ดังนี้

โครงการก่อสร้าง Sky walk บริเวณจุดชมวิวดอยกิ่วลม



ภาพที่ 2: โครงการก่อสร้าง Sky walk บริเวณจุดชมวิวดอยกิ่วลม

การวิเคราะห์โอกาส

2.1 S-Strength (จุดแข็ง) จุดชมวิวดอยกิ่วลม เป็นหน้าผา และธรรมชาติยังอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การชมวิว ชมทะเลหมอก และยังไม่มีโครงการก่อสร้างอะไรมาก่อน เหมาะแก่การทำ Sky walk

2.2 W-Weakness (จุดอ่อน) งบประมาณจากการเก็บค่าบริการน้อยมาก ต้องทำเรื่องของบประมาณแผ่นดิน

2.3 Opportunity (โอกาส) เนื่องจากตรงจุดชมวิวดอยกิ่วลม ช่วงท่องเที่ยวฤดูท่องเที่ยวจะมีทะเลหมอกที่สวยงามเกิดขึ้นช่วงเช้ามีด และก่อนพระอาทิตย์ อากาศเย็นมากนักท่องเที่ยวประทับใจบรรยากาศแบบนี้ ถ้ามี Sky walk จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสกับทะเลหมอกอย่างใกล้ชิดขึ้น

2.4 Threats (อุปสรรค) คือ ถ้ามองในมุมมองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเหมือนสร้างธรรมชาติไปพร้อมกับธรรมชาติจริง เป็นการทำลายธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพิ่มรายได้จากการเก็บค่าผ่านทาง sky walk ให้กับอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

3.2 เพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจกลับมาเยี่ยมชมจุดท่องเที่ยวใหม่ของอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง

S-Segmentation คือ กลุ่มของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่มีใจรักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์รูปแบบใหม่

T-Target : กลุ่มนักท่องเที่ยวหนุ่มสาว ชาวกรุง หรือ นักท่องเที่ยวที่เคยสัมผัสและชื่นชอบการท่องเที่ยวผจญภัย หรือเคยไปสัมผัสอุทยานจิ่วไถโกว ในมณฑล เสฉวน ประเทศจีนหรืออยากไปสัมผัสแต่ติดสถานการณ์โควิด

P-Positioning : จุดชมวิวดอยกิ่วลม

4. แผนการเงิน

อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง สามารถจัดหาเงิน ได้ 3 รูปแบบคือ เสนอของบประมาณจากภาครัฐ เงินจากรายได้ของอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังบริหารจัดการเอง และรับบริจาคสนับสนุนจากผู้ประกอบการในพื้นที่

อภิปรายผลการศึกษา

1. วิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีขีดความสามารถในการรองรับได้ในแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถมีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นฤดูท่องเที่ยว หรือไม่ใช่ฤดูท่องเที่ยว จำนวนมาก และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ 1) ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มีวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีวัฒนธรรม ประเพณีที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ธรรมชาติยังอุดมสมบูรณ์ และมีจุดดึงดูดสถานที่ท่องเที่ยว คือ จุดชมวิวดอยกิ่วลม พระตำหนักเอื้องเงิน การจัดการสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีจุดชมวิวยาว สามารถชมวิวดูได้ 360 องศา ถ้าฤดูท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้ชมทะเลหมอกทั้งช่วงเช้าและเย็นอีกทั้ง ภูมิอากาศเป็นจุดเด่นหนาวเย็นตลอดเวลา พร้อมทั้งลานกางเต็นท์หลายโซน และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก เมื่อก่อนปี พ.ศ.2562 รายได้ของอุทยานได้มาจากงบประมาณของภาครัฐ ค่าทางเดินเท้า ค่าที่พักพระตำหนักเอื้องเงิน หลังจากสถานการณ์โควิด 19 อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง โดยสั่งปิดเพื่อไม่ให้ประชาชนรวมตัวกันตามมาตรการเฝ้าระวังการแพร่เชื้อไวรัสโควิด19 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก ขาดรายได้มาร่วม 2 ปีเพราะไม่มีนักท่องเที่ยวขึ้นมาเที่ยว การค้าขายลดลงแทบติดลบ ร้านอาหารปิดตัวหลายราย รวมถึงบ้านพัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท เริ่มปิดตัวลง ถ้าภาวะเชื้อโควิด 19 ชาวบ้านยากจน และเกิดปัญหาผลกระทบต่อชาวบ้านเกิดลักลอบค้าไม้ ค้าสัตว์ป่า อีกทั้งงบประมาณไม่เพียงพอ พบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรระดับคุณภาพจากการที่มีข้าราชการเพียง 3 คน และพนักงานพิทักษ์ป่า 17 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านทรัพยากรโดยตรง นอกนั้น เป็นลูกจ้างที่เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการและคนงานซึ่งมีความรู้ ความสามารถจำกัด อีกประการหนึ่งนโยบายในการดำเนินการจัดการผู้บุกรุกหรือยึดครองที่ดินในเขตอุทยานไม่ชัดเจนและยังไม่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้สาเหตุประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากอุทยานฯ ยังไม่มีแนวเขตที่ชัดเจน ประกอบกับการจัดตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติและการรับโอนพื้นที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติในอดีต พื้นที่บางส่วนอยู่นอกเส้นแนวเขตพื้นที่อุทยานฯ จึงยากต่อการดำเนินการ ดังนั้นในการดำเนินการในเรื่องนี้ จึงต้องใช้วิธีการประนีประนอม ในส่วนของภาคเอกชนพบจุดอ่อนของแนวคิดในเรื่อง CSR คือ การแทรกซึมของผู้ประกอบการรายใหญ่ นอกต้องถื่นมาทำธุรกิจ ตามแนวความคิดแฝง คือ วิธีปล้นเมือง ทำให้ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ SMEs. เสียโอกาส เมื่อกล่าวถึง ผลกระทบทางด้านสังคมกับสิ่งแวดล้อม ด้านองค์กรภายในชุมชน ชุมชนมีปราชญ์ชุมชนหรือผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องต่างๆ ที่หลากหลาย และเป็นส่วนสำคัญเข้ามามีบทบาทร่วมในกระบวนการพัฒนา ด้านการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยว อีกทั้งด้านการจัดการ มีกฎ กติกา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการทำงานเพื่อ

การจัดการท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวม มีการจัดการผลประโยชน์ที่เป็นธรรม มีกองทุนชุมชนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ช่วงเทศกาลช่วงฤดูท่องเที่ยวปัญหาหลักคือการจราจรที่ติดขัด ที่จอดรถไม่เพียงพอมีผลกระทบถนนทางขึ้นบางช่วงลำบากรถทุกชนิดจะขึ้นได้ สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ขีดศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวที่ดีเพราะการร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองชาวบ้าน รวมไปถึงผู้ประกอบการเป็นส่วนร่วมทำให้อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวได้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาควิชา อื่นฤทธิ์ (2561) ทำการวิจัยเรื่อง ศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา : ตลาดร้อยปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดพุมธานี พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ พ่อค้า แม่ค้า และคนในชุมชนได้รับประโยชน์จากรายได้จากการขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงรายการจากการเปิดพื้นที่ให้มีการใช้สถานที่ถ่ายทอดสดโดยการเก็บค่าบำรุงพื้นที่ตลาดร้อยปีระแหง ตามข้อบังคับของชุมชนตลาดร้อยปีระแหง ว่าด้วยการจัดระเบียบสถานที่ถ่ายทอดสดบริเวณตลาดระแหง พ.ศ.2561 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนเรศร์ บุญเลิศ (2564) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนเงินของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย พบว่า 1) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงราย สาธารณูปโภคไม่พอแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลไม่มีที่เผาหรือเถือกลบ โฉนดที่ดินไม่มีเป็นของตนเองทำให้ยากต่อการพัฒนาการบริหารจัดการไม่เป็นรูปธรรมมากนัก การคมนาคมไม่สะดวกการบริหารจัดการท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความยากลำบากในแต่ละหมู่บ้านมีความห่างไกลกัน การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนที่มีอิทธิพล ประชาชนส่วนใหญ่จึงหันมาประกอบอาชีพที่มีรายได้เลี้ยงครอบครัวที่อาศัยภาคการเกษตร และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ออกแบบแนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง จากการเก็บข้อมูลทุกส่วนสามารถสรุปจากขีดความสามารถได้ว่า แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน คือ 1) ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างการดูแลมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน 2) ส่งเสริมให้มินิวัฒนธรรมแบบใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน 3) พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะ โดยการพัฒนารูปแบบข้อมูลที่ดินให้มีความครอบคลุมทั้งหมด อีกทั้งแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนอำเภอในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนหาแหล่งเงินทุนในระบบ สนับสนุนด้านการตลาด สถานที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่น เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจและความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่ ที่เป็นเช่นนี้เพราะท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์หลายสายพันธุ์และมีพืชพรรณหลายชนิดเหมาะแก่การศึกษาวิจัยอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังสามารถพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนได้อีกหลายโครงการ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยชนก คตะสมบูรณ์. (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน:กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นบนหลักการพึ่งพาตนเองบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) คนในชุมชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทุกด้านโดยเรียนรู้ได้ด้วยเชิงประจักษ์ในพฤติกรรมผ่านกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนอย่างต่อเนื่อง 4) การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน การนำชุมชนไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกันพร้อมกับการพัฒนานวัตกรรมชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของสิงห์ทอง เดชคณะ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนอำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนอำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา คือ 1) หน่วยงานภาครัฐระดับผู้บริหารประเทศจำเป็นต้องเร่งรัดในการแก้ปัญหาข้อพิพาท ระหว่าง ภาคธุรกิจ ประชาชน กับ กรมอุทยานฯ 2) ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนหาแหล่งเงินทุนในระบบ 3) สนับสนุนด้านการตลาด สถานที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้นำสินค้าของครัวเรือนจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว 4) เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจและความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่ 5) ภาครัฐจะต้องกำหนดแนวเขตป่าและชุมชนให้ชัดเจน เพื่อให้คน ป่า และ สัตว์ป่า อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ 6) ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้กับภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาศักยภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง เสนอแนะได้ ดังนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนากลไกโครงสร้างการดึงดูดมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน จากการศึกษาบริเวณอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังมีความสามารถเพิ่มโอกาสให้ชุมชนมากมาย อาทิ เจ้าหน้าที่การปกครองประสานกับชาวบ้านเพิ่มธุรกิจโฮมสเตย์แบบอนุรักษ์วิถีชาวบ้านโดยใช้บริเวณที่ดินบ้านเรือน เนื่องจากอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังมีที่พักเพียง 3 ห้อง สถานที่จอดรถ ช่วงเทศกาลควรใช้พื้นที่เกษตรกรรมที่ไม่ได้ผลิมาเป็นสถานที่จอดรถเพิ่มเติม อีกทั้งเรื่องอาหารและของฝาก ควรสนับสนุนโครงการ OTOP และโครงการวิถีดีเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านได้อีกทาง

2. ส่งเสริมให้민วัฒนธรรมแบบใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับเศรษฐกิจชุมชน เสนอโครงการโครงการก่อสร้าง Sky walk บริเวณจุดชมวิวดอยแก้วลม อยากให้ปรับปรุงแผนเสนอโครงการก่อสร้างร่วมกับเทศบาลในพื้นที่ให้ดำเนินก่อสร้างแล้วเสร็จก่อนที่จะเปิดอุทยานอีกครั้ง

3. พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะ โดยการพัฒนาฐานข้อมูลที่ดินให้มีความครอบคลุมทั้งหมด อีกทั้งแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนอำเภอในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ห้วยน้ำดัง ภาครัฐต้องเร่งสนับสนุนหาแหล่งเงินทุนในระบบ สนับสนุนด้านการตลาด สถานที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่น เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจและความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจและประชาชนในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

นเรศร์ บุญเลิศ .2564.การพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย.ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาคภูมิ อินทฤทธิ์.2561. ศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา : ตลาดร้อยปีระแหง ตำบลระแหง อำเภอตลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี.ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สิงห์ทอง เดชคณศ.2562. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา.ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสแตมฟอร์ด.

สุภางค์ จันทวานิช, 2553. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หทัยชนก คะตะสมบุรณ์. (2563) การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน:

กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอไกรภพระ จังหวัดนครสวรรค์.ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง. 2563. แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง(พ.ศ.2562-2566). เชียงใหม่ : ผู้แต่ง.